

VALTIONEUVOSTON VIIKKO

Toimittanut Valtioneuvoston viestintäosasto

SISÄLLYSLUETTELO

TASAVALLAN PRESIDENTTI	13
Eduskunnan vastaukset	13
Tasavallan presidentin asetukset	14
Muuta	15
Nimitysasiat	15
VALTIONEUVOSTO	15
Valtioneuvoston asetukset	15
Valtioneuvoston päätökset	15
Nimitysasiat	16
Raha-asiat	16
HALLITUKSEN NEUVOTTELUT	17
Ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta (tiedote 13.2.2015)	17

TASAVALLAN PRESIDENTTI

EDUSKUNNAN VASTAUKSET

Tasavallan presidentti vahvisti **20.2.2015** seuraavat lait:

Laki avioliittolain muuttamisesta (KAA 3/2013 vp). Lakia muutetaan kansalaisaloitteen pohjalta. Jatkossa myös samaa sukupuolta olevilla on oikeus solmia avioliitto. Laki tulee voimaan 1.3.2017. Eduskunnan lau-

suma; Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytystä valmistelemaan esityksen tasa-arvoisen avioliittolain edellyttämistä muutoksista tarvittaviin muihin lakeihin ja antaa esityksen eduskunnan käsiteltäväksi 31.12.2015 mennessä. (OM lainsäädäntöjohtaja Antti Leinonen 0295 150 264)

Laki museolain muuttamisesta (HE 303/2014 vp). Museolakiin lisätään pykälä, jossa säädetään valtakunnalliseksi erikoismuseoksi nimeämisen edellytyksistä. Laki tulee voimaan 1.3.2015. Eduskunnan lausuma; Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistele museolain kokonaisuudistuksen siten, että laki voidaan hyväksyä vaalikaudella 2015–2018. (OKM hallitusneuvos Merja Leinonen 0295 330 191)

Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain muuttamisesta (HE 272/2014 vp). Lakiin lisätään säännös tunnistuspalvelun tarjoajien verkostosta. Lisäksi muutetaan väestötietojärjestelmää, ensitunnistamista ja henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä. Laki tulee voimaan 1.1.2016. Lain 12 a §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1.5.2017 lukien. (LVM neuvotteleva virkamies Tomi Lindholm 0295 342 021)

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain 39 §:n muuttamisesta ja laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 317/2014 vp). Lakiin lisätään ohjelmakautta 2014–2020 koskevat Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen toimeenpanon edellyttämät säännökset. Lakiin otetaan myös rakennerahasto-ohjelmaan liittyvät muutokset sosiaali- ja terveysministeriön tehtäviin sekä tarkennus vähämerkityksisestä tuesta annettuun lain pykälään. Kansallisen rakennerahasto-ohjelman sähköistä menettelyä koskevia säännöksiä tarkennetaan hakemuksen lisäksi myös tukipäätöksen ja maksatuspäätöksen osalta. Lisäksi lakiin sisällytetään säännökset vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastosta osarahoitetun toimenpideohjelman hyväksyttävistä kustannuksista sekä tarkastusoikeuksista. Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien Suomessa sijaitsevien tarkastusviranomaisen tehtäviin lisätään, että se toimii yleisasetuksen mukaisena riippumattomana tarkastuselimenä. Lait tulevat voimaan 1.3.2015. (TEM hallitusneuvos Tuula Manelius 0295 064 909)

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 13 §:n muuttamisesta (HE 328/2014 vp). Lakia muutetaan

siten, että kuntouttavan työtoiminnan jakson aikana henkilö voi osallistua työtoimintaan enintään neljänä päivänä kalenteriviikossa. Laki tulee voimaan 1.7.2015. (STM sosiaali-neuvos Eveliina Pöyhönen 0295 163 303)

Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 184/2014 vp). Lakiin lisätään perusteet käsitellä tutkittavan henkilötietoja sen jälkeen, kun tutkittava on luopunut tutkimukseen osallistumisesta peruuttamalla suostumuksensa. Tutkittava voi luopua tutkimuksesta joko keskeyttämällä osallistumisensa siihen tai nimenomaisesti peruuttamalla antamansa suostumuksen tutkimukseen osallistumiseen sekä henkilötietojensa käsittelyyn. Tietoja saa käsitellä vain, jos tutkittava tiesi suostumusta antaessaan, että suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja käsitellään osana tutkimusaineistoa. Laki tulee voimaan 1.3.2015. (STM neuvotteleva virkamies Kirsi Ruuhonen 0295 163 239)

Laki geeniteknikkalain muuttamisesta (HE 331/2014 vp). Eräitä geeniteknikan lautakuntaan ja sen toimintaan liittyviä geeniteknikkalain säännöksiä muutetaan. Lainmuutoksella vahvistetaan lautakunnan tieteellistä asiantuntemusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö lisää lautakunnan kokoonpanoon. Toimintansa selkeyttämiseksi lautakunta vahvistaa työjärjestyksen, jolla annetaan tarkemmat määräykset lautakunnan toiminnasta. Laki tulee voimaan 1.5.2015. (STM hallitussihteeri Helena Korpinen 0295 163 317)

Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta (HE 332/2014 vp). Vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisedellytyksiä koskevia säännöksiä muutetaan siten, että sidonnaisuus vammaisuuksiin poistetaan. Kuntoutuksen myöntämisen perusteena ovat sairaus tai vamma, sairauteen tai vammaan liittyvä suoritus- ja osallistumisrajoite, huomattavat vaikeudet arjen toiminnoista suoriutumisessa ja osallistumisessa sekä perusteltu kuntoutustarve. Kuntoutuspalveluja koskevia säännöksiä muutetaan kuntoutuksen sisällön kehittämiseksi. Vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen nimi muutetaan vaativaksi lääkinnälliseksi kuntoutukseksi. Laki tulee voimaan 1.1.2016. (STM halli-

tussihteeri Milja Tiainen 0295 163 579)

Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta (HE 226/2014 vp). Lakiä muutetaan siten, että apurahansaajalle vahvistettu eläkevakuutus voidaan apurahansaajan hakemuksesta keskeyttää nykyisten keskeyttämissyiden lisäksi, kun apurahalla työskentely keskeytyy muun ansio-työn vuoksi. Lisäksi vakuutus on jatkossa mahdollista keskeyttää, vaikka apurahalla työskentely keskeytyy ennen neljän kuukauden yhdenjaksoista apurahalla työskentelyä. Lisäksi apurahansaajalle vahvistettuun eläkevakuutukseen voidaan tietyissä tilanteissa apurahansaajan hakemuksesta yhdistää apurahansaajan sellaisella apurahalla työskentely, joka ei yksinään täytä työskentelyjakson lyhyiden tai apurahan euromäärän pienuuden vuoksi apurahansaajan eläkevakuuttamisen edellytyksiä. Myös apurahansaajien eläkevakuuttamista koskevia menettelysäännöksiä tarkistetaan. Laki tulee voimaan 1.6.2015. (STM hallitussihteeri Hanna Tossavainen 0295 163 181)

Laki rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä ja laki rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 335/2014 vp). Laki rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä sisältää tarpeellisen lainsäädännön energiatodistustietojärjestelmän käyttöönottamiseksi. Tietojärjestelmään sisältyvät rekisterit energiatodistusten laatijoista, energiatodistuksista ja valvontatiedoista. Energiatodistukset laaditaan käyttäen tietojärjestelmää. Lisäksi eräitä rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain säännöksiä kumotaan tai muutetaan. Lait tulevat voimaan 1.5.2015. (YM lainsäädäntöneuvos Riitta Kimari 0295 250 127)

Tasavallan presidentti hyväksyi verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen ja vahvisti lain verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä lain verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta (HE 301/2014 vp). Sopimus edellyttää, että Suomi toimittaa Yhdysvaltoihin siellä verotuksellisen asuinpaikan

omaavien henkilöiden tulo- ja varallisuustietoja. Sopimuksen mukaan Suomen on velvoitettava suomalaiset finanssilaitokset selvittämään asiakkaistaan Yhdysvalloissa asuvat henkilöt ja toimittamaan heidän tuloja ja varallisuutta koskevat tietonsa Verohallinnolle, joka lähettää ne edelleen Yhdysvaltoihin. Lait tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa. (VM neuvotteleva virkamies Anders Colliander 0295 530 289)

Tasavallan presidentti hyväksyi Kiinan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen ja vahvisti lain sosiaaliturvasta Kiinan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 322/2014 vp). Sopimuksessa määrätään työskentelyyn perustuvien eläkkeiden maksamisesta toisessa sopimusvaltiossa asuville henkilöille sekä työntekijöiden eläke- ja työttömyysvakuutukseen sovellettavasta lainsäädännöstä. Laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa. (STM hallitussihteeri Marja-Terttu Mäkiranta 0295 163 170)

TASAVALLAN PRESIDENTIN ASETUKSET

Tasavallan presidentti antoi **20.2.2015** seuraavat asetukset:

Tasavallan presidentin asetus tasavallan presidentin kanslian kansliasäännöstä. Kansliasäännössä annetaan tarkempia säännöksiä muun muassa kanslian viroista, virkojen kelpoisuusvaatimuksista ja virkoihin liittyvästä hakumenettelystä. Asetus tulee voimaan 1.3.2015. (Vnk osastopäällikkö Auni-Marja Vilavaara 0295 160 370)

Tasavallan presidentin asetus tasavallan presidentin arkistosta. Asetuksella tasavallan presidentin arkistosta annetaan tarkempia säännöksiä tasavallan presidentin arkistoon kuuluvista asiakirjoista, arkiston hoidosta ja säilytyksestä, asiakirjojen käytöstä, arkistonmuodostajasta ja asiakirjojen hävittämisestä. Asetus tulee voimaan 1.3.2015. (Vnk osastopäällikkö Auni-Marja Vilavaara 0295 160 370)

MUUTA

Tasavallan presidentti päätti **20.2.2015** seuraavat asiat:

Tasavallan presidentti ratkaisi 12 arnonanomusasiaa. (OM neuvotteleva virkamies Eva Tams 0295 150 556)

NIMITYSASIAT

Tasavallan presidentti päätti **20.2.2015** seuraavat nimitysasiat:

Bukarestin suurlähetystön päällikön, ulkoasiainneuvos Ulla Väistön edustuston päällikön tehtävän päättymisen 31.8.2015 ja Rooman suurlähetystön päällikön, ulkoasiainneuvos Petri Tuomi-Nikulan edustuston päällikön tehtävän päättymisen 31.8.2015. (UM lähetystöneuvos Kirsi Vanamo-Santacruz 0295 351 734)

Ulkoasiainneuvos Päivi Pohjanheimo Bukarestissa olevan suurlähetystön päällikön tehtävään 1.9.2015 lukien sekä ulkoasiainneuvos Janne Taalas Roomassa olevan suurlähetystön päällikön tehtävään 1.9.2015 lukien. (UM lähetystöneuvos Kirsi Vanamo-Santacruz 0295 351 734)

VALTIONEUVOSTO

VALTIONEUVOSTON ASETUKSET

Valtioneuvosto antoi **19.2.2015** seuraavat asetukset:

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2015 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkioista sekä peltokasvipalkkiosta. Asetuksella säädetään tarkemmin palkkioiden ehdoista, määrästä ja maksamisesta. Palkkioiden maksaminen perustuu yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoriatukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 52 artiklaan. Asetus tulee voimaan 24.2.2015. (MMM vanhempi hallitussihteeri Suvu Ruuska 0295 162 248)

Valtioneuvoston asetus elintarvikelain, rehulain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevästä laboratorioista. Elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevästä laboratorioista annettu valtioneuvoston asetus (1174/2006) kumotaan ja annetaan uusi asetus, jonka

soveltamisalaa laajennetaan rehulain nojalla tutkimuksia tekeviin laboratorioihin. Tutkimukset rehu- ja elintarvikelain nojalla tehdään usein samoissa laboratorioissa, mistä johtuen niitä koskevat säännökset on johdonmukaista sisällyttää samaan säädökseen. Lisäksi uudessa asetuksessa huomioidaan eräät EU:n ja kansallisen elintarvikelainsäädännön muutokset. Terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekeviä laboratorioita koskeva sääntely pysyy sisällöllisesti ennallaan. Asetus tulee voimaan 1.3.2015. (MMM eläinlääkintöylitarkastaja Joanna Kurki 0295 162 151)

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET

Valtioneuvosto teki **19.2.2015** seuraavat päätökset:

Päätös asettaa valtuuskunta Yhdistyneiden kansakuntien naisten asemaa käsittelevän toimikunnan (CSW) 59. istuntoon 9.–20.3.2015 New Yorkissa. Valtuuskunnan puheenjohtaja on alivaltiosihteeri Anne Sipiläinen ulkoasiainministeriöstä, varapuheenjohtaja pysyvä edustaja Kai Sauer Suomen pysyvistä edustustosta YK:ssa ja jäsenet ovat pysyvän edustajan sijainen Janne Taalas Suomen pysyvistä edustustosta YK:ssa, ministerineuvos Lasse Keisalo Suomen pysyvistä edustustosta YK:ssa, avustaja Marjo Pekkanen Suomen pysyvistä edustustosta YK:ssa, yksikönpäällikkö Nina Nordström ulkoasiainministeriöstä, ulkoasiainsihteeri Iina Peltonen ulkoasiainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Marjatta Hiekka ulkoasiainministeriöstä, neuvonantaja Päivi Kannisto ulkoasiainministeriöstä, pääsihteeri Hanna Varsa tasa-arvoasiain neuvottelukunnasta sosiaali- ja terveysministeriöstä, jäsen Miika Sahamies tasa-arvoasiain neuvottelukunnasta sosiaali- ja terveysministeriöstä, johtaja Tarja Heinilä-Hannikainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylitarkastaja Hanna Onwen-Huma sosiaali- ja terveysministeriöstä, kansanedustaja Jani Toivola eduskunnasta ja varapuheenjohtaja Sirpa Hertell Naisjärjestöt yhteistyössä-Kvinnorganisationer i Samarbete Nytkis ry:stä. (UM apulaisosastopäällikkö Timo Kantola 0295 351 477)

Periaatepäätös sukupuolten tasapuolisen edustuksen toteutumisesta pörssi-yhtiöiden hallituksissa. Sukupuolten tasapuolinen edustus pörssi-yhtiöiden hallituksissa on eurooppalaisittain hyvällä tasolla ja on edennyt

viime vuosina, mutta ei kuitenkaan vielä riittävästi. Tavoitteena on edistää mahdollisimman pätevien hallituksen jäsenten valintaa siten, että eri sukupuolta olevilla ehdokkailla on tasapuoliset mahdollisuudet tulla valituiksi. Periaatepäätös on osoitteessa valtioneuvosto.fi/periaatepaatokset. (OM apulaisosastopäällikkö Antti Leinonen 0295 150 264)

Päätös toimikaudeksi 7.7.2011–30.6.2015 asetetun metsäneuvoston kokoonpanon muutoksista. Ympäristöministeriö: varajäseneksi neuvotteleva virkamies Harri Karjalaisen tilalle neuvotteleva virkamies Maarit Loiskekoski, Paperiliitto: jäseneksi sihteeri Sauli Kovasen tilalle sihteeri Timo Byman, Metsähallitus: jäseneksi toimitusjohtaja Jyrki Kankaan tilalle toimitusjohtaja Esa Härmälä, Suomen Metsäyhdistys ry: jäseneksi toiminnanjohtaja Juhani Karvosen tilalle toiminnanjohtaja Anders Portin, Suomen ympäristökeskus: varajäseneksi yksikön päällikkö Jukka Similän tilalle johtaja Petri Ahlroth, Suomen Sahat ry: jäseneksi varatoimitusjohtaja Jaana Heinisaari-Säterin tilalle toimitusjohtaja Kai Merivuori ja hänen tilalleen varajäseneksi projektipäällikkö Kari Perttilä, METO-Metsäalan Asiantuntijat ry: varajäseneksi neuvottelupäällikkö Jyrki Ketolan tilalle järjestöpäällikkö Ilpo Puutti, Tapio Oy: johtaja Ritva Toivonen vapautetaan metsäneuvoston jäsenyydestä, Metsäneuvoston täydennys: jäseneksi asiamies Ilari Pirttilä Metsämiesten Säätiö ja varajäseneksi toiminnanjohtaja Liisa Mäkijärvi Suomen Metsäsäätiö. (MMM metsäneuvos Marja Kokkonen 0295 162 444)

Päätös jakaa vuoden 2015 talousarvion momentilta 32.50.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin) yhteensä 9,9 miljoonaa euroa rahoitusta myöntäville maakuntien liitoille seuraavasti: Pohjoisen ohjelma: Lapin liitto 3,1 miljoonaa euroa, Botnia-Atlantica -ohjelma: Pohjanmaan liitto 2,8 miljoonaa euroa, Kesken Itämeren ohjelma: Varsinais-Suomen liitto 4 miljoonaa euroa. Yhteistyö-ohjelmilla tuetaan ensisijaisesti innovaatioihin, pk-yritysten kilpailukykyyn parantamiseen, ympäristön suojelemaan ja kestävästi liikenteen edistämiseen liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä kyseisillä raja-alueilla. (TEM aluekehitysjohtaja Harry Ekestam 0295 064 921)

Päätös jakaa vuoden 2015 talousarviossa momentille 32.50.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin) budjetoitua Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja valtion rahoitusosuuden myöntämismäärää yhteensä 296 932 000 euroa välittävillä toimielimille käytettäväksi Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman toteutukseen. Alueellisesti päätettävissä olevaa myöntämismäärää jaetaan maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmien rahoitusesitysten mukaisesti välittävän toimielimen tehtäviä hoitaville rakennerahasto-ELY-keskuksille, maakuntien liitoille sekä Innovaattorahoituskeskus Tekesille. Työ- ja elinkeinoministeriö valtuutetaan tekemään ylimaakunnallisiin hankkeisiin liittyviä nyt jaettavien valtuuksien siirtoja alueiden välillä EURA 2014 -tietojärjestelmässä. Valtakunnallisten teemojen EAKR:n myöntämismäärä, 10 973 000 euroa, jaetaan välittävänä toimieliminä toimivalle Innovaattorahoituskeskus Tekesille. Valtakunnallisten teemojen ESR:n myöntämismäärä, yhteensä 29 208 000 euroa, jaetaan välittävänä toimieliminä toimiville rakennerahasto-ELY-keskuksille sekä sosiaali- ja terveysministeriölle. Rakennerahasto-ELY-keskukset kohdentavat EURA 2014 -tietojärjestelmässä myöntämismäärät niille ELY-keskuksille, jotka toimivat käynnistävien hankkeiden rahoittajina. (TEM neuvotteleva virkamies Jukka Ristanen 0295 049 067)

Päätös asettaa valtuuskunta Itämeren suojelukomission 36. vuosikokouksen 3.–4.3.2015 Helsingissä. Valtuuskunnan puheenjohtaja on ympäristöneuvos Eeva-Liisa Poutanen, varapuheenjohtaja neuvotteleva virkamies Maria Laamanen ympäristöministeriöstä ja jäsenet ovat neuvotteleva virkamies Marja-Liisa Tapio-Biström maa- ja metsätalousministeriöstä, kalatalousylitarkastaja Heikki Lehtinen maa- ja metsätalousministeriöstä, EU-erityisasiantuntija Jussi Soramäki valtioneuvoston kansliasta, hallitussihteeri Sara Viljanen ympäristöministeriöstä, Itämeri-suurlähettiläs Erja Tikka ulkoasiainministeriöstä, vesibiologi Mikael Wennström Ahvenanmaan maakunnan hallituksesta, ryhmäpäällikkö Anna-Stiina Heiskanen Suomen ympäristökeskuksesta, johtava asiantuntija Anita Mäkinen li-

kenteen turvallisuusvirasto Trafista ja johtava asiantuntija Jorma Kämäräinen liikenteen turvallisuusvirasto Trafista. (YM kansainvälisten asiain neuvos Kristiina Isokallio 0295 250 103)

NIMITYSASIAT

Valtioneuvosto päätti **19.2.2015** seuraavat nimitysasiat:

Lähetystöneuvos Päivi Pohjanheimo ulkoasiainneuvoksen virkaan 1.9.2015 lukien. (UM lähetystöneuvos Kirsi Vanamo-Santacruz 0295 351 734)

Johtaja Johanna Suurpää oikeusministeriön demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikön johtajan virkaan 1.3.2015–28.2.2022. (OM osastopäällikkö Asko Välimaa 0295 150 248)

Oikeustieteen kandidaatti Tiina Kangas-Alku oikeusministeriön neuvottelevan virkamiehen määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.3.–30.6.2015, kuitenkin enintään viran vakinaisen haltijan virkavapauden ajaksi. (OM hallitusneuvos Leena Kuusama 0295 150 508)

Valtioneuvosto myönsi Sari Wessmanille virkavapautta opetus- ja kulttuuriministeriön neuvottelevan virkamiehen virasta 1.5.2015–31.8.2015. (OKM hallitussihteeri Leo Liukkonen 0295 330 196)

Kauppatieteiden maisteri Oili Hintala ympäristöministeriön hallintojohtajan määräaikaiseen virkasuhteeseen 1.3.2015–31.12.2015. (YM ylitarkastaja Kaisa-Juulia Raita 0295 250 260)

RAHA-ASIAIT

Valtioneuvoston raha-asiaivaliokunta puolsi istunnossaan **19.2.2015** seuraavia asioita:

Vuosittain seitsemän miljoonan euron yleisavustuksen myöntäminen YK:n pakolaispäävaltuutetun toimistolle (UNHCR) vuosina 2015–2018. UNHCR:n (Office of the United Nations High Commissioner for Refugees) on maailmanlaajuisesti vastuussa pakolaisten suojelusta ja ratkaisujen löytämisestä pakolaiskriiseihin. Sen työ kohdistuu myös maan sisäisesti siirtymään joutuneisiin sekä kansalaisuudettomiin ihmisiin. Järjestön budjetti on kasvanut viime vuosina rajusti, sillä pakolaisten ja maan sisäisesti siirtyneiden määrä maailmassa on noussut yli 51 miljoonaan. Syyrian

kriisi on lisännyt järjestön työtaakkaa huomattavasti. UNHCR:n tarveperustainen budjetti vuodelle 2015 on 6,2 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Järjestön operatioiden painopiste on Afrikassa sekä Lähi-idässä. (UM lähetystöneuvos Anna Gebremedhin 0295 351 038)

Vuosittain 4,5 miljoonan euron yleisavustuksen myöntäminen YK:n palestiinalaispakolaisten avustajajärjestölle (UNRWA) vuosina 2015–2018. UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East) tarjoaa peruspalveluita, erityisesti koulutusta ja terveydenhoitoa, 5,1 miljoonalle palestiinalaispakolaiselle Länsirannalla, Gazassa, Jordaniassa, Libanonissa ja Syyriassa. Humanitaarinen tilanne kaikilla UNRWA:n toimintakentillä on pahentunut ja palestiinalaispakolaisten määrä kasvanut, mikä on johtanut vakavaan rahoitusvajaseen. Järjestön yleisrahaston budjetti vuodelle 2015 on noin 635 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. (UM lähetystöneuvos Anna Gebremedhin 0295 351 038)

Vuoden 2014 talousarvion momentin 28.20.02 (Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot) määrärahan ylittäminen 20 000 eurolla. Momentilla määrärahaa on osoitettu 1 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetyistä hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen. Valuuttakurssimuutokset aiheuttavat varainhoitovuoden 2014 aikana kirjanpidollista kurssieroa valuuttana Norjan kruunumääräisellä valuuttatilillä olevia varoja euromääräiseksi arvostettaessa. Varoja on ollut tilillä odottamassa tarkoituksenmukaisten kauppaerien muodostamista ja/tai kyseisen valuutan määräraisten menojen ulosmaksuja. (VM talouspäällikkö Jukka Nummikoski 0295 530 106)

Vähävaraisten avun toimenpideohjelman 2014–2020 myöntämismäärän jakaminen. Maaseutuvirastolle jaetaan vuosien 2014 ja 2015 talousarvioissa momentille 32.50.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin) budjetoitua vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) ja valtion rahoitusosuuden myöntämismäärää yhteensä 6 845 725 euroa käytettäväksi toimenpideohjelman toteutukseen. Jakamatta jätetään toimenpideohjelman teknisen tuen myöntämismäärä, 2 845 725 euroa.

jotka jaetaan erikseen työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä. (TEM kehitysjohtaja Mari Anttikoski 0295 064 916)

HALLITUKSEN NEUVOTTELUT

ULKO- JA TURVALLISUUS- POLIITTINEN MINISTERI- VALIOKUNTA (TIEDOTE 13.2.2015)

Katsaus Suomen turvallisuuspoliittisesta yhteistyöstä

Tasavallan presidentti ja hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen valiokunta on saanut tiedoksi ulkoasiainministeriössä laaditun katsauksen Suomen turvallisuuspoliittisesta yhteistyöstä, johon tasavallan presidentin kanslia, valtioneuvoston kanslia ja puolustusministeriö ovat antaneet kommentteja ja asiantuntija-apua.

Ottaessaan katsauksen tiedoksi valiokunta totesi, että se on toimeksiannon mukaisesti luonteeltaan rajallinen ja käsittelee pelkästään Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä eri instituutioiden ja valtioiden kanssa nykyisten linjausten pohjalta. Se ei ole Nato-selvitys eikä myöskään käsittele ns. laajan turvallisuuden tai kokonaisturvallisuuden kysymyksiä.

Tavoite on, että katsaus edistää Suomen turvallisuudesta käytävää keskustelua. Erityisen ajankohtaiseksi katsauksen tekee vallitseva kansainvälinen tilanne, jota leimaa lisääntyneet epävarmuus ja valtioiden välisten suhteiden kiristyminen. Venäjä on toiminnallaan Ukrainassa rikkonut kansainvälistä oikeutta ja Euroopan turvallisuuden peruseräpäätteitä. EU ja Yhdysvallat ovat tämän johdosta asettaneet Venäjälle sanktioita, joiden toivotaan johtavan sen politiikan muutoksiin. Venäjän ja länsimaiden suhteet ovat nyt epäluottamuksen leimaamat ja yhteistyön näköalat ovat heikentyneet. Suomi toivoo edellytysten tilanteen paranemiselle syntyvän, mutta asetelma voi jatkua ongelmallisena pitkään.

Venäjän toiminnan vuoksi koko Euroopan turvallisuusjärjestelmään kohdistuu merkittäviä haasteita. Epävarmuus heijastuu myös Suomen lähi-alueille ja kiristynyt tilanne näkyy

sotilaallisen valmiustoiminnan lisääntymisenä koko Itämeren ja Pohjoisen Euroopan alueella.

Myös Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan tilanne on muuttunut entistä epävarmammaksi. Terrorismin uhka on kasvussa. Uhkien ja riskien moninaisuus lisääntyy.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perimmäisenä tarkoituksena on turvata edellytykset maamme itsenäisyyden, vapauden ja rauhantilan säilymiselle ja kansalaisten hyvinvoinnin kasvulle. Siksi Suomen kansainvälistä asemaa ja turvallisuutta on pyrittävä jatkuvasti vahvistamaan sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan että maanpuolustuksen keinoin. Tähän tulee käyttää kaikkia asianmukaisia välineitä, sekä kahden- ja monenvälisiä yhteistyöpuutteita että Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa.

Kaikissa oloissa vastuu maamme turvallisuudesta kuuluu ensisijaisesti Suomelle itselleen. Suomi tunnetaan demokraattisiin arvoihin nojautuvana oikeusvaltiona, joka pyrkii aktiivisen vakauspolitiikan avulla hyviin suhteisiin ja yhteistyöhön sekä naapureidensa että kaikkien muidenkin maiden kanssa. Maamme puolustuspolitiikan tavoitteena on pitää huolta Suomen sotilaallisen maanpuolustuskyvyn ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Tämä edellyttää vahvaa kansainvälistä yhteistyötä ja verkottumista.

Sotilaalliseen maanpuolustukseen osoitettujen voimavarojen ensisijaisena tarkoituksena on uskottavan puolustuskyvyn avulla ehkäistä ennalta Suomen joutuminen sotilaallisen painostuksen tai hyökkäyksen kohteeksi. Samoja suorituskykyjä käytetään myös Suomen osallistumiseen kansainväliseen kriisinhallintaan. Kriisinhallintatehtävistä ja muusta kansainvälisestä yhteistyöstä koituu merkittävää suoraa hyötyä myös Suomen oman maanpuolustuksen kehittämiseksi. Se vahvistaa maamme kansainvälistä asemaa ja luo vastavuoroisuutta. Myös siviilikriisinhallintaan osallistuminen vahvistaa suomalaisten toimijoiden kokemus- ja osaamis pohjaa.

Kansainvälinen yhteistyö perustuu kansainväliseen oikeuteen, yhteiseen arvopohjaan ja vastavuoroiseen hyötyyn. Sen keskeiset normit nojautuvat Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaan ja Etyjin periaatteisiin. Kansainvälisellä vastuunkannolla Suomi

antaa oman panoksensa rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi, mistä se hyötyy itsekin. Osallistumisella yhteistyöhön eri tahoilla on suuri merkitys Suomen turvallisuuspoliittiselle asemalle.

Edistääkseen tavoitteitaan Suomi pyrkii hyödyntämään eri foorumeilla avautuvia yhteistyömahdollisuuksia niin pitkälle kuin mahdollista.

Euroopan unionin jäsenyys on Suomelle merkittävin valinta sekä maamme kansainvälisen aseman että laajasti ottaen turvallisuuden kannalta. Unioni on viime vuosina kehittynyt myös ulko- ja turvallisuuspoliittisena toimijana etenkin aktiivisella panostuksellaan kansainväliseen kriisinhallintaan. Unionin vahvuus on sen kyky toimia kokonaisvaltaisesti. Lissabonin sopimuksen mukaiset velvoitteet merkitsevät periaatteessa, että unioni on luonteeltaan myös turvallisuusyhteisö, joskaan ei puolustusyhteisö. Unioni ja sen jäsenmaat eivät voisi pysyä toimeettomina, mikäli jonkin jäsenmaan turvallisuutta uhattaisiin. Unionilla on tarvittaessa käytettävissä monia keinoja, esimerkiksi pakotteet, poliittiseen vaikuttamiseen ja painostamiseen jäsenvaltioidensa etujen puolustamiseksi. Suomi tukee unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämistä sekä unionia turvallisuusyhteisönä. Eurooppa-neuvosto linjasi joulukuussa 2013 kehitystyön painopisteet yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan, suorituskykyjen kehittämisen ja puolustusteollisuuden alueilla. Suomi tukee unionin turvallisuusstrategian uudistamista.

EU:n kehittämiseksi myös turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla on paljon mahdollisuuksia. Muuttuneeseen konfliktien ja sotien kuvaan, ml. hybridiuhkiin on löydettävä uusia vastauksia. Näköpiirissä ei kuitenkaan ole, että unionista kehittyisi puolustusliitto, mikä edellyttäisi asianomaisia rakenteita kuten puolustus suunnittelua, suunnittelu- ja komentorakenteita sekä muita yhteisen puolustuksen edellyttämiä voimavaroja. Lisäksi enemmistö unionin jäsenmaista on myös jäsenenä Natossa, jonka kautta ne ensisijaisesti harjoittavat puolustusyhteistyötään.

Suomi on vuodesta 1994 lähtien osallistunut aktiivisesti kumppanuusyhteistyöhön Naton kanssa. Liittokunta on sittemmin uudistanut kumppanuusyhteistyönsä useampaan ker-

taan, viimeksi Walesin huippukokouksessa 2014. Naton näkökulmasta kumppaneilla on merkittävä rooli vakauden ja turvallisuuden tuottajina, ja niiden panosta arvostetaan. Kumppaneiden osallistuminen on ollut tärkeää erityisesti kriisinhallintaoperaatioissa, mutta yhteistyömahdollisuuksia on aktiivisille kumppaneille avattu liittokunnan muillakin toiminta-alueilla.

Suomalaiset sotilaat ja siviilit ovat voineet Naton operaatioiden yhteydessä hyödyntää ja kehittää osaamistaan, millä on suuri merkitys myös Suomen oman maanpuolustuksen ja puolustuksemme uskottavuuden kannalta. Myös kansainvälisen harjoitustoiminnan merkitys Suomelle on kasvanut. Suomen puolustusvoimien yhteensopivuus Naton standardien kanssa on korkealla tasolla. Suomalaisen sotilaiden ammattitaitoa arvostetaan Natossa.

Tulevaisuutta ajatellen Naton uudistettu kumppanuusohjelma tarjoaa Suomelle jatkossakin erinomaisia mahdollisuuksia sekä syventää osallistumistaan liittokunnan toimintaan soveltuvin osin että hyödyntää tarjolla olevaa osaamista ja Naton luomia puitteita oman maanpuolustuksemme kehittämisen tarpeisiin. Suomi pyrkii edistämään myös poliittista dialogia Naton kanssa. Suomi voi niin halutessaan osallistua sellaisiin Suomen puolustuksen kehittämistä edistäviin harjoituksiin tai muihin hankkeisiin, joihin liittokunta avaa kumppaneille mahdollisuuden.

Naton kumppanuusaseman kehittyminen ei johda jäsenyyteen, jonka toteutuminen on oma erillinen prosessinsa. Naton perustamissopimuksen artikla V:n määrittelemä keskinäinen puolustusvelvoite, ns. turvatakuut, koskee ainoastaan liittokunnan jäsenmaita.

Nato säilyy näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa sotilaallisesti Euroopan tärkeimpänä toimijana ja transatlanttisen poliittisen ja turvallisuusyhteyden ylläpitäjänä. Kumppanuusyhteistyöstä Naton kanssa saatavien hyötyjen voi Suomen kannalta odottaa edelleenkin kasvavan. Myös Suomelta odotetaan aktiivista panosta yhteistyöhön. Suomella on myös niin halutessaan mahdollisuus hakea Naton jäsenyyttä.

Kahdenvälinen yhteistyö Yhdysvaltain kanssa on Suomelle tärkeää. Suuri osa maamme moderneimmista puolustustarvikkeista on amerikkalaisista alkuperää. Yhdysvaltain sotilasteknologinen johtoasema on kiistan, ja yhteistyö sen kanssa voi avata Suomelle pääsyn hankkeisiin, jotka muutoin olisivat mm. mittakaavansa takia kokonaan pienempien maitten ulottumattomissa. On Suomen etujen mukaista, että kahdenvälinen vuoropuhelu Yhdysvaltain kanssa vahvistuu. Myös dialogia alueellisissa puitteissa Yhdysvaltain kanssa pyritään edistämään.

Pohjoismaisessa puolustusyhteistyössä on viime vuosina edistytty varsin tyydyttävästi. Vuonna 2009 perustetun Nordefco-yhteistyön tuloksena on syntynyt yhtenäinen kehys, jonka

alle jo aiemmin kehitetyt yhteistyömuodot koottiin. Yhteinen pohjoismainen arvomaailma sekä kansalaisten vahva tuki luovat yhteistyölle erinomaisen lähtökohdan. Yhteistyön kehittämistä jatketaan Suomen puheenjohtajuuskaudella hyväksytyin Nordefco-vision pohjalta.

Suomen ja Ruotsin kahdenvälisen puolustusalan yhteistyön juuret ovat perinteisesti vahvat. Yhteistyö on konkretisoitunut muun muassa materiaalihankintojen, yhteisen kriisinhallintaosallistumisen sekä koulutus- ja harjoitustoiminnan muodossa. Tiivis ja luottamuksellinen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen vuoropuhelu on muodostunut tärkeäksi osaksi laajempaa kahdenvälistä yhteistyötä. Suomen ja Ruotsin puolustusyhteistyötä käsitellään erikseen lähiaikoina.

Suomen sotilaallisen maanpuolustuksen osalta valiokunta kiinnitti huomiota parlamentaarisen selvitysryhmän lokakuussa 2014 julkistaman raportin suosituksiin, että puolustusvoimien materiaaliset suorituskykypuutteet on korjattava asianmukaisella lisärahoituksella, minkä lisäksi on otettava huomioon 2020-luvulla edessä olevien merkittävien, eritoten ilma- ja merivoimia koskevien suorituskykyhankkeiden rahoittaminen.

Turvallisuuspoliittista yhteistyötä koskeva katsaus:

<http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=140287&GUID={DF81C6BA-518B-41B9-8D5C-F715C61D4901}>

Valtioneuvoston viikkoa koskevat tiedustelut ja huomautukset pyydetään osoittamaan valtioneuvoston viestintäosastolle, os. Snellmaninkatu 1 A, 00170 Helsinki, p. 0295 160 139, 0295 160 126.

Edita Publishing Oy, Helsinki 2015